

Hakoniten

FÖR HAKONSKONCERNENS ANSTÄLLDA

Nummer 10

Oktober 1953

UR INNEHÅLLET

	Sid.
ICA:s provkök i klass med de bästa amerikanska	2
Pressgrannar	4
Nya män på ledande platser	5
Vem ökade mest?	6
"Konsten att leva"	7
Att skriva brev	8
Havets silver	10
Exhakoniter i exotisk miljö	12
Med rotborstar och snabbblack uppåt polcirkeln	14
Västerås tog fotbollscupen	15
Uppland dubbelsegrade i skytte	16
Solig skyttesöndag i Upsala	18
Runt Hakonshorisonten	20
Ett par ord om hälsan	22
Vi gratulera	25

Nästa nummer av Hakoniten
 beräknas utkomma den 25 november
 Sista manuskriptdag 5 november

Hakoniten

FÖR HAKONSKONCERNENS ANSTÄLLDA

Nummer 10

Arg. 8

Okt. 1953

Ansvarig utgivare:

NILS-ERIK WIRSÄLL

Redaktör:

GUNNAR COLLIN

Redaktionskommitté:

Martin Andersson . Ruth
Bylander . Harry Hallberg .
Carl Gustav Wallin

Platsredaktörer:

Arvika	A.-M. Rhönnsdahl
Bollnäs	Harry Erikson
Borlänge	Sven Nyström
	Helge Bergkvist
Eskilstuna	Folke Dahl
Falköping	Gösta Nilsson
Gävle	Bertil Swenson
Hudiksvall	Sören Almqvist
Karlstad	Eskil Stefansson
Katrineh.	Bror Jansson
Kristineh.	Gust. Kruse
Köping	Sven Göransson
Lidköping	
Ludvika	Erik Andersson
Malung	Erik Skottheim
Mora	Curt Widerholm
Nora	Axel Lundvall
Norrköping	Lars Andersson
Nyköping	Margot Broén
Skövde	Ingem. Hermansson
Sundsvall	Lennart Wilson
Söderhamn	Eston Magnby
Södertälje	Tore Bergstam
Torsby	Alvar Edén
Uppsala	Anders Wijk
Västerås	Elsey Morlin
Ämål	John H. Oderfors
Örebro	Folke Öhrn
Bokf.-centr.	Aina Holm
Sjömans	Sven Rydfalk

Omslagsbild:

Den 13 september var Hakoniternas stora skyttesöndag, och kampen var hård i Uppsala. Mera därom sid. 16—19.

Vestm. Läns Tidnings AB tryckeri, Västerås

Full valuta

I ett modernt uppslagsverk tolkas ordet **valuta** med **motvärde till viss prestation**. När vi kräver full valuta, innebär det sålunda, att vi kräver betalt i förhållande till våra prestationer och prestationer i förhållande till vad vi betalar. — Och det är ju inget fel med det.

Värre är emellertid, att vi låter "valuta-tänkandet" alltför mycket diktera hela vårt beteendemönster. Vi gör m.a.o. ingenting för ingenting. Den tendensen är djupt förankrad i tiden, och samtidigt som den ytterligare griper omkring sig, förskjutes också betydelsen av ordet; få full valuta blir detsamma som "dra mesta möjliga fördel".

Därmed är vi inne i återvändsgränd. Vill vi dra mesta möjliga fördel av varje situation, undgår vi inte att då och då råka i konflikt med vår egen övertygelse.

Ett sådant motsatsförhållande är visserligen på intet sätt något hinder på vägen mot vissa materiella fördelar, men de förluster — rent mänskligt och personligt — som vi gör, när vi handlar mot vår egen övertygelse, är så stora, att vi under sådana omständigheter aldrig kan räkna med full valuta.

I allt vad du gör — handla först och främst efter din egen övertygelse! Låt dig inte lockas av irrbloss i form av tillfälliga fördelar! Kom ihåg, att full valuta finner du alltid i glädjen att tjäna och glädjen att giva!

ICA:s provkök i klass med de bästa amerikanska

Ett eget modernt provkök har länge stått på ICA-kurirens önskelista och nu är det köket ett faktum. Det är inte bara ett kök förresten utan en hel våning med hall, matsal, ett par arbetsrum och ett större rum för sammanträden, visning av film m.m. När ICA:s Hushållstjänst, som institutionen skall heta, nyligen visades för press och sakkunnigt folk på det husliga området blev det succes över alla förväntningar. I alla tidningar lovordade man det högmoderna, smakfulla och ytterst väl genomtänkta provköket. Och då faktiskt alla tidningar skickat sina mest kända, kunniga och kritiska pennor till invigningen, kan man vara rätt lugn för att det inte är frågan om överord. Och alla hushållsexperten som var med och synade köket utan och innan, sade detsamma — det är en fullträff. Men så har

också de främsta experter anlåtats och köket har kommit till under ett intimt samarbete med bl.a. Hemmens Forskningsinstitut

och Svenska Slöjdföreningen. Och endast det bästa har varit gott nog när det gällt utrustning och inredning.

*Karusellskåp efter amerikanskt
mönster*

Rena önskeköket — och såna färger...

Det är inte bara praktiskt och högmodernt köket, det är vackert också. Färgerna är så utsökta, det är det första som frapperar — man blir glad och inspirerad bara man stiger inom dörren. I köket t. ex. är skåpdörrar o.d. målade i milt solgul färg och inuti är skåpen ljus blågröna. Det gör sig utmärkt mot teakträet på arbetsbänkarna och det vackra gråblå golvet. Och så skinner förstås köket av rostfritt. Där finns fina spisar, frysbox och stora kylskåp i bländvitt, finessiga köksmaskiner och annat som hör till ett önskekök. Och allting är

så bekvämt, behändigt och stegbesparande att man får lust att genast börja arbeta där och laga till något gott.

En lång korridor, som vållade arkitekten en del bekymmer i början, har blivit den verkliga tillgången. Här är det inbyggda skåp för glas och porslin m.m. och infällda montrar med fina moderna köksredskap i — den besökande husmodern får fina tips där. Och hela korridoren riktigt lyser av vackra skickligt avvägda färger — blått, rött, grått, grönt. Vackert och hemtrevligt är det också i den övriga delen av våningen, idel smakfulla moderna textilier, möbler och armatur. Och man har inte glömt blommor i fönstren! Allt för arbetstrivseln.

Byråchef Ingrid Osvald i Kungl. Överstyrelsen för Yrkesutbildning var med på invigningen och hon steg upp och höll ett spontant tal och gratulerade ICA till detta nytillskott. Den här institutionen behövs i dessa tider, sade hon — allt positivt som görs på det husliga området är välkommet och efterlängt. Och hon tyckte det var roligt att ICA-kuriren och ICA-koncernen i sin helhet nu fått större möjligheter att stå hemmen och konsumenten till tjänst. ICA:s goda vilja i den vägen hade hon för länge sedan upptäckt. Fru Osvald har gjort många studieresor, bl.a. till Amerika. ICA:s provkök är minst lika bra som de bästa amerikanska, ansåg hon — men tyckte att det är skönare. Svensk och amerikansk smak sammanfaller ju inte alltid.

En tillgång för hela ICA.

Att det här provköket är en tillgång för ICA-koncernen är tydligt och klart. Här finns möjligheter och resurser att utbilda en hel del, till båtad inte minst för ICA-affärerna och deras kunder. Varuutprovning för ICA är en av de viktiga och nya uppgifter som står på kökets program. Hit skall inköparna på de olika

ICA-kontoren kunna vända sig och få råd och utlåtanden om både matvaror, hushållsredskap, köksmaskiner och annat som det knappast är möjligt för herrar att vara experter på. Det är givet att det blir en styrka för ICA-affärerna att kunna säga om en vara att den är noggrant prövad av sakkunniga experter i ett modernt provkök med stora resurser. Husmödrarna kräver ju förresten alltmånga i den vägen — de vill kunna gå rakt på rätt vara och det ska de kunna göra i en ICA-affär — eljest går de snart någon annanstans.

Här ska jobbas!

Mycket annat skall också uträttas i provköket. Där finns ju svängtrum så att man kan ha olika arbeten i gång utan att det blir rörigt. Inte minst skönt är det att här är ordentliga utrymmen och möjligheter för filmning och fotografering. Det sista är ju särskilt viktigt för ICA-kurirens matsidor. Läsekreten vill ha trevliga tips om uppläggning av mat, borddukning för fest och vardag och den vill ha instruktiva bilder som berättar hur en rätt skall lagas o.s.v. Och medan

Provköket kommer säkert att få många intresserade besökare — det skall bli bestämda visningsdagar så småningom. Ett fint besök hade det nyligen av en mycket sakkunnig och framstående kvinna, miss Ellen Ann Dunham från New York. Hon är chef för General Foods konsumentavdelning, som består av inte mindre än sex provkök m.m. Hon tyckte ICA:s provkök var fullt i klass med de bästa amerikanska. Och inte sant — ICA-förlagets direktör Gösta Ekholms och konsulent Elsa Lindströms leenden är väl också fullt i klass med miss Dunhams amerikanska! De tre hade några givande och gemytliga timmar tillsammans. Direktör Ekholm har ju dessutom särskild anledning att se glad ut — han är huvudansvarig för det lyckade provköket.

Den långa korridoren med inbyggda skåp och montrar är en verklig tillgång

Smakfullt hemtrevlig matsal

man arrangerar och fotograferar på ett håll i köket kan man hålla på med att hitta på ny god mat på annat. Här skall också göras instruktiva husmorsfilmer och skrivas trevliga hushållsböcker, och här skall arbetas för konsumentupplysning. Köket skall också ta emot besök av husmorsgrupper och andra intresserade och här skall hållas demonstrationer och visas film.

— Ett av de finaste kök vi sett — kanske ett av de finaste i landet, skrev den kända och kunniga Pernilla i Dagens Nyhe-

ter efter invigningen — är det inte roligt att just ICA äger det köket?

L.

PRESS-GRANNAR

"Kunskap är makt och rikedom", "Kunskap ger framgång" är påståenden, som ofta möter oss. Vad innebär dessa påståenden? Ligger betydelsen klar för oss? Nej — tyvärr inte. Den vanliga betydelsen vi lägger i dessa påståenden är den världsliga. Jakt efter världslig makt, efter rikedom och pengar, efter framgångar på karriärstegen. Men detta är en ringa del av betydelsen. Det viktigaste glömmar man. Högt över dessa betydelselösa ting vågar jag påstå att förståelse ligger. Förståelse för livet i dess olika skepnader, människans — individens förståelse för sin nästa och det kanske allra viktigaste, förståelse för sig själv.

Världslig makt, rikedom och

framgång kan nås utan nämnvärda värdefulla kunskaper — så är det tyvärr här i livet — men förståelse till det fordrar kunskaper och åter kunskaper.

Kan man nå dit? Till, jag vill kalla den, den stora förståelsen. Jag tror det, men vägen är svår. Men klarar man den, då har man också nått till makt, rikedom och framgång. Dock icke till världslig makt eller rikedom av pengar eller framgång på en streberbana. Den makt som vinnes, makten över en själv och över ens egna handlingar, är förmer än all världens makt. Rikedom, som bildas i själen, ger ofantligt mycket mer än all världens guld, och framgången har man funnit, när livet fylls av lycka och tillfredsställelse.

Hur skall man nå allt detta? Var skall sådana kunskaper hämtas? Det finns ingen skola, som ger människan lycka eller makt över sig själv eller fyller själen med rikedom, säger nog många. Visst finns det! Vi har livets stora skola. Det är ingen vanlig skola med salar och bänkar, nej den skolan har man med sig, inom sig. Varje dag, varje stund är en lektion, och för varje lektion känner man hur makt, rikedom, lycka och tillfredsställelse strömmar in, välgörande och befriande. Och målet, kunskapens sol — förståelse — skönjes allt mer.

Det är livets skola och de enda bördor du burit dit är kunskapens och som det är skrivet i Havamal: "Ej bättre börda du bär på vägen än kunskap mycken".

UNO

"Essemtidningen"

Behåll Din bit — fienden lägger pussel! Kanske någon kommer ihåg affischtexten från krigsåren, då vi uppmanades att vakta vår tunga.

Det har hänt, att jag kommit att tänka på det där slagordet i mitt arbete. Då och då träffar man på någon, som ihärdigt håller i sin bit och varken vill låta

arbetskamrater eller utomstående se, hur biten ser ut eller var den passar. Den där biten är det bara jag, som kan sköta, tänker man och så tror man, att man är outhärlig. I stället bör det ju vara så, att så många som möjligt bör ha reda på, hur hela avdelningen fungerar, dels ur den synpunkten att det gör vars och ens arbetsdetaljer intressantare, dels ur den synpunkten att "den outhärlige" en dag kanske inte finns på sin plats. Då måste ersättare och arbetskamrater kunna rycka in och klara hans jobb.

Lokalpatriotismen ingår också i bilden av pusslet. Den är en känsla för hemorten, för det gripbart särpräglade. Det är kanske inte så mycket ont att säga om företeelsen, men i våra dagar, när nationsgränserna alltmer förlorar sin betydelse, måste vi lära oss att tänka i större enheter. På vårt företags arbetsplatser kan man finna förbluffande tecken på lokalpatriotisk yverborehet. HK:s tjänstemän har naturligtvis ibland en tendens att betrakta filialerna som motspänstiga, egensinniga barn, som inte förstår sitt eget bästa. Och på filialerna tycker man då och då att HK är ett otyg och onödigt påhäng, som kommer och dikterar utan att känna till hur problemet ter sig på platsen. Men också här gäller det att visa bitarna. De, som prövat det, vet, att det går mycket lättare att lägga pussel, om man hjälps åt några stycken. Fyra ögon ser mer än två. Därför går det även i arbetet för vårt företag mycket bättre, om alla öppet och med god vilja visar sina bitar och försöker hjälpa till att passa in dem i pusslet.

"Vi och Spritcentralen"

*

— Vet du varför en gräsparv alltid flyger tvärs över järnvägsspåret?

— Nä...

— Det skulle bli för stor omväg att flyga runt det.

NYA MÄN på ledande platser

Till ordförande i styrelsen efter Josef L. Lindqvist har styrelsen utsett köpman Martin Anderson, Kumla. Herr Anderson invaldes i

styrelsen på årsmötet 1937. Som vice ordförande har A. fungerat sedan årsmötet 1950.

Som driftschef vid vårt dotterföretag AB John Erikson & Co., Tibro, har anställts *Acsis Lennaård*. Disponent Lennaård ägnade sig under åren 1944—1948 åt statsvetenskapligt-juridiska studier vid Stockholms högskola. 1948 tillträdde L. en befattning som organisationschef för Konfektions AB Gunnar Collin i Stockholm. 1949 blev L. försäljningschef i Konfektions AB Melka.

Praktiska hörnet

Samma koktid för potatisen...

oberoende av potatisens storlek får Ni, om Ni sticker hål i de största med en tändsticka eller strumpsticka.

VEM ÖKADE MEST?
Jan.-aug. 1953
vid jämförelse med motsvarande månader 1952

Kursdeltagarna samlade utanför slottet

KONSTEN ATT LEVA

Under trenne dagar i september — 15, 16, 17 — anordnade Södermanlands Läns Husmodersförbund en studiekurs på Sundbyholms slott utanför Eskilstuna. Kursens motto var "Konsten att leva". Husmödrar från Södermanland, Uppland, Västmanland och Närke deltog. I programmet ingick ett avsnitt med rubriken "Kan vi köpa våra varor billigare?" Denna programpunkt hade vi ombetts att leda. Arrangörernas ordf. fru Greta Möller, Eskilstuna, har sänt oss följande referat från studiedagarna.

Under några strålande, vackra septemberdagar samlades över 300 husmödrar till en studiekurs på Sundbyholms slott. Det sörmäländska landskapet tog emot gästerna med en underbar intensiv färgprakt, där Mälarens blå vatten, de uråldriga lövträden med sina prunkande höstfärger, och den över allt detta, skinande solen redan från början bidrog till att skapa god stämning bland kursdeltagarna.

Kursens första dag omfattade förutom en orientering om slottets historia, ungdomsvård och yrkesval. Efter de två sista före-

dragen släpptes diskussionen lös och många givande synpunkter framfördes från åhörarnas sida till de båda föredragshållarna, 1:ste assistent Erik Gullberg och länspsykiatriker Bertil Mars.

Andra dagen upptogs av ett föredrag betitlat "Kan vi köpa våra varor billigare?". Organisationschefen Nils-Erik Wirsäll i Hakonbolaget hade i samarbete med konsulent Nils Karlhede och köpman Oscar Kihlgren på ett förtjänstfullt och effektivt sätt utarbetat en plan för grupparbete omkring tre väsentliga punkter nämligen: varukännedom, planering och självbetjäning, och husmödrarna voro inte sena med att komma med önskemål och förbättringar. Man enades till slut om att man behövde varandra och voro tacksamma över det samarbete som skapats fram för det gemensammas bästa. Efter lunch höll direktör Sture Nilsson, Eskilstuna, ett utomordentligt anförande över ämnet "Ekonomisk orientering". Och så var det dags för deltagarna att per buss bege sig in till Eskilstuna för att besöka Gense och Bergs Bolag där man mottog oss med kaffe och

en minnesgåva till var och en. Kvällens föredragshållare var vår riksförbundsordförande, Gertrud Wiklund, som medryckande berättade om sina intryck från A.C.W.W:s kongress i Toronto. Som avslutning uppförde medlemmar ur Vallby-Hammarby-Sundby husmodersförening ett teaterstycke, som hette "Kvinnorna kring Kafjården".

Direktör Stig Hedén inledde den tredje dagen med ett anförande om "Konsten att tala", där han lärde ut många finesser, då det gäller att tala med framgång. Så voro vi då framme vid avslutningsföredraget av doktor Ingrid Jonas "Konsten att leva". Det av personlig inlevelse färgade föredraget mottogs med värme och tacksamhet av de närvarande.

Kursen avslutades i Sundby gamla vackra kyrka, där kyrkoherde Hagman höll en betraktelse över husmoderns kall och yrke. En högtidsstund, som nådde sin höjdpunkt, när kyrkoherden utanför kyrkan lät sin klangfulla stämma ljuda i "Land, Du väl-signade".

Mottot för kursen "Konsten att leva" var kanske enligt många åsikt pretentiöst. I ärlighetens namn skall också erkännas att ingen åkte hem utlörd och med en patentsats färdig för varje skiftning i livets brokiga vävnad. Nej långt därifrån. Men när vi skildes, så var det ändå med viss tillfredsställelse över att tillsammans fått diskutera olika problem, som möter en vetgirig och ambitiös husmor av idag.

En studiegrupp i verksamhet

ATT SKRIVA BREV

Napoleon skrev många kärleksbrev till sin Josephine

Mitt under sina många regeringsbekymmer, när Dackefejden rasade som värst, skriver Gustav Vasa till uppsyningsmannen på Stegeborg:

"Vår gunst etc. Vi hava förnummit, Esbjörn, att en part av det sällskap, som där hos dig äre på Stegeborg, slampampa flux både natt och dag etc. Varföre än vår vilja, att du ser på brädet, att där hålles en skälig förtäring. Så vi få ock något att förtära, när vi komme."

Det är hela meddelandet.

Theodore Roosevelt svarade på ett ganska långt brev, som han mottog en gång, när han var sjuk:

"That's a dear letter of yours, Lawrence. I thank you for it and I appreciate it to the full."

De två breven, godtyckligt utvalda, har den plötsliga ingivelsens friskhet och visar också på de stora personligheternas frigjordhet och naturlighet. Napoleon lär ha lämnat efter sig mellan 55 000 och 75 000 brev och depescher, många — däribland kärleksbrev till Josephine — av denna okonstlade typ. Thomas Carlyle har i flera digra volymer samlat Oliver Cromwells brev och tal. Oliver, som Carlyle kallar honom, skrev tydligen brev så fort han fick tag i en papperslapp. Ur den stora brevsfatt, som våra fö-

regångare har lämnat efter sig, kan man finna massvis av exempel på en liknande omedelbarhet i umgänget med brevskrivandet.

Breven har inte skapats med de postala förbindelserna. Det är inte heller konsten att tillverka papper eller papyrus, som har gett upphov till breven. Till urminnes töckniga tider får man gå tillbaka för att söka brevens vagga och man finner den inte ens då. Ty i de brev i form av små lertavlor, som babylonierna sände varandra, är brevskrivningstekniken redan högt utvecklad. Men ännu tycks man inte ha funnit något sumeriskt brev. Man förmenar, att brevväxlingen från början har varit ett kungligt prerogativ, som sedan har utvidgats att tillkomma också hovkretsen, för att till sist mista sin förmånsrättskaraktär och sprida sig till hela folket.

Det äldsta kärleksbrev, som har hittats, är 4000 år gammalt och förtjänar att återges. Adressen är rätt och slätt "Till min skatt", en adressat som — hur självfallen den än må te sig för brevskrivaren — inget postverk i världen kan hitta rätt på. Emellertid lyder det:

"Säg till min skatt: sålunda säger Gimil Marduk. Mätte Samas och Marduk för min skull bevara Dig! För att höra mig för om hur

du mår har jag skrivit; skriv till mig om hur du mår. Jag begav mig till Babylon och när jag inte träffade dig blev jag mycket bekymrad. Skriv nu att du kommer, så att jag kan bli glad. Kom i (månaden) Arach-Samnu. Mätte du för min skull leva länge!"

Medge att det är ett litet rörande, friskt och okonstlat kärleksbrev, som stiger fram ur nattomhöljda tider! Det utgör en värdig inledning till alla oräkneliga kärleksbrev, som har kommit efter, över Héloises kärleksbrev till Abelard och, i kanske en smula mindre mån, Abelards brev till Héloise, över breven mellan George Sand och Alfred de Musset, över Strindbergs brev till Harriet Bosse, allt intill våra dagar.

Under romartiden fick brevskrivandet ett väldigt uppsving. Det stora namnet var Cicero. Över 900 av hans brev finns bevarade och har ivrigt studerats allt sedan antikens dagar. Och det torde inte vara någon tvekan om att Ciceros, den stora vältalarens, enorma litterära prestige har skapat regler för brevskrivning, som har influerat alla efterkommande generationer, även de nu levande.

Det är de litterära breven, som har spirat ur den jordmån, som Cicero hade kultiverat för språkblomster med utsökt om också en smula artificiell doft och färgprakt. Man hör nu för tiden med beklagande påpekas, att i vår jäktiga tid håller den litterära brevskrivningen på att dö ut. Jag vet inte om detta är riktigt. Också i moderna memoarer kan man finna en myckenhet av litterära brev, där en sorts mera privat idédebatt har förts. Men hur betydelsefull den litterära brevskrivningen än må vara, på den okonstlade brevskrivningen, på den enkla brevskrivning som vi, som inte är några sekulärgenier, har att befatta oss med, har den lagt en kall och hämmande hand.

För de gamla romarna var det en bjudande plikt att omedelbart svara på ett brev. Att underlåta detta innebar höjden av oartighet.

Brevbäraren stod också ute i farstun och väntade på att få ett svar till sin uppdragsgivare. Och det är en hederregel även för oss, att vi skall svara på brev, kanske förresten ett arv från den tid, då brevbäraren pockade på svar. Men med vilka hämningar sker inte besvarandet! Ofta sker det inte alls. Jag tror inte att det kan finnas någon, som är mera lämpad att skriva om detta, än den som skriver dessa rader. Ty jag känner själv alla dessa hämningar, intensivt och obehagligt.

Om jag skall skriva ett brev till en vän, så skall det vara ett under av fullständighet. Jag måste tala om allt som har hänt mig och gemensamma bekanta, sedan jag sist råkade den, till vilken jag skriver. Jag måste besvara allt vad han själv har skrivit och jag skall helst komma med några mer eller mindre djupsinniga tankar i dagens eller evighetens frågor. Och allt detta måste ges en form, som gör mig heder. Mina ambitioner är så stora, att jag skjuter och skjuter på saken. Ju längre jag skjuter på den, desto större krav måste ställas på mitt brev. Till slut blir mig svårigheterna övermäktiga. Det är bäst att telefonera!

Visserligen har någon, som av språket att döma förefaller vara fransman, uttalat "la meilleur façon d'écrire, c'est encore de téléphoner" (=det bästa sättet att skriva är i alla fall att telefonera), men det är inte sant i detta fall. Jag begär en oartighet

och det vet jag mycket väl. Det är samma sak om jag har fått en present eller har blivit delaktig av någon vänskaps- eller artighetsbetygelse. Telefonen har sitt område, brevet har sitt. Om jag hör att en vän är sjuk och ringer till hans anhöriga för att höra hur han mår, så är det fullt i sin ordning. "Hälsa honom så mycket från mig", säger jag. Och det är också rätt. Men vill jag göra honom verklig glädje, så skickar jag honom ett par rader.

Det kan i detta sammanhang vara värt att erinra sig, att det svenska ordet brev kommer av det latinska ordet breve, som betyder kort, kortfattat. Och det franska lettre liksom det engelska letter betyder egentligen bokstav.

En något överdriven bild av vart våra brevskrivningshämningar fört oss ges i tidskriften Adams marsnummer för 1952, där Monica Brihiöth har skrivit:

"Vill man på en gång bli omtyckt och väcka stort uppseende, så skall man skriva ett BREV. Ett interurbansamtal från Hongkong kunde inte väcka större uppseende. Förr buntade man brev inom skära sidenband, numera snarare ramar man in dem och hänger upp dem på väggen — de är också betydligt sällsyntare än oljemålningar".

"Oss ängslar förkonstlingens pina", stod det i en översatt bok av Kipling, som jag läste i min barndom. Frågan är om inte många med mig finner, att det är

svårt att börja ett brev. Man reagerar mot detta, med förlov sagt idiotiska "Broder" eller till och med "Ärade Broder" eller — värst av allt — "Vördade Broder", som tydligen redan på 1700-talet smög sig in i vår brevskrivningskodex. Våra skandinaviska bröder, danskar och norrmän, skriver "Käre vän". Det är ganska bra.

I USA ägnas stort intresse åt brevskrivningen. Det tycks finnas en rik litteratur av typen "How to write letters". På ett fördelaktigt sätt avviker den, att döma av de prov jag har sett, från våra med all rätt beledda brevställare för älskande m.m. Huvudregeln är: "Man skall skriva ett brev till en vän som om man talade till honom". Men det största intresset erbjuder undervisningen i skolorna. Sådan meddelas, efter vad jag har kunnat finna, såväl i "elementary schools" som i "high schools".

Nå, hjälper det? Får det någon effekt? För den som skriver dessa rader ligger det närmast till hands att svara obetingat ja. Det har för mig vid privat korrespondens med amerikanska vänner varit slående, hur högt brevskrivningskulturen står i USA. Det är inte litterära brev, det är inte långa och ingående personliga meddelanden, som jag tänker på, utan enkla rader, som dock går "från själ till själ" och som kommer omedelbart. Man går tydligen inte och grubar sig: "Nu måste jag skriva ett brev, hu då!" Utan man kastar ner några hjärtliga rader, och vill man skriva mer och utförligare, så skriver man så som saken är, att det skall man återkomma med, när man får tid.

Denna upptäckt var för mig så egendomlig vid jämförelse både med vad jag själv känner och vad jag vet att mina bekanta här hemma känner (åtminstone en del av dem), att jag frågade en amerikanare, hur det kunde komma sig. Han såg en smula förvånad ut, men svarade: "Ja, men det lärs ju i skolan!" Och då fick jag

kännedom om den amerikanska skolundervisningen på denna punkt och har, som väl framgår av det föregående, lite närmare, fastän bara lite, tagit del av vad den går ut på.

Om jag sedan får återgå till vårt eget land, så vare det mig fjärran att påstå att ingenting görs för den sak, som här behandlas. Kanske har också mycket mer gjorts än vad jag känner till.

1946 års skolkommision betonar kraftigt värdet av de färdigheter och kunskaper, som man oftast har användning för i det praktiska livet. "Eleverna är", skriver kommissionen, "när de kommer ut i livet, ofta ytterst taffatta, då det gäller att framträda muntligt och skriftligt".

I en nyligen utkommen skrift "modersmålsundervisning" av Mauritz Hulteberg och Karin Tarschys, som vänder sig bl. a. till de skolor, som deltar i försöksverksamheten med nioårig enhetsskola, har också frågan om undervisning i brevskrivning tagits upp. Där står bl. a. att läsa:

"Även i konsten att skriva *privata brev* behöver eleverna en viss handledning. T. ex. genom komparativa övningar bör man klargöra för eleverna vad som gör stilen personlig eller opersonlig, vad som verkar vårdat, vad som är mera slängigt osv. Man kan t. ex. låta flera elever skriva lyckönskingsbrev till en person i en viss situation och sedan låta "mottagaren" jämföra breven och motivera, vilket som gjort djupast intryck. En annan övning kan gå ut på att samma person skriver till olika personer om en viss upplevelse. Adressatens syn på breven kan ge anledning till små psykologiska resonemang, som klargör, vilka möjligheter en brevskrivare har att göra ett gott resp. dåligt intryck."

Det är glädjande, att man inom undervisningen har intresse för denna sak. Om det nämligen förhåller sig så, att vi är tröga brevskrivare här i landet, så kan nog

Havets silver

Sillen är världens viktigaste fisk. Den uppträder i oerhörda mängder, är lätt att fanga och kan därför avyttras till ett billigt pris. Den kan konserveras och göras hållbar för en lång tid framåt.

Sillen är en delikatess, väl värd sitt pris. Den kan stekas, den kan kokas, den kan halstras, den kan ätas spicken och den kan tillagas på otaliga sätt.

Sillen har ett högt näringsvärde. Förutom fett och äggviteämnen i lättsmält form innehåller den A- och D-vitaminer, kalk, fosfor, järn och i synnerhet jod.

Även för Hakonbolaget är sill en stor och viktig artikel. Cirka 1,5 miljoner kg går varje år från våra lager ut till medlemmarna och vidare till konsumenterna. Av denna summa representerar islandssillen cirka $\frac{2}{3}$ och är då utan jämförelse den viktigaste sorten. Den säljes också i motsats till de andra sorterna så gott som hela året.

I år har vi själva på försök kontrakterat ett par svenska båtar för islandsfiske. På bilderna här bredvid håller »Diamant» av Grundsund på att lossa ungefär 1100 tunnor stor, fet, härlig is-

landssill vid »Brofjordens brygga» i Sjöbol. »Diamant» lämnade Bohuslän omkring den 10 juli och kom tillbaka den 14 september efter ungefär 2 månaders lyckat fiskarfänge. I början var det visserligen si och så med fisket, men det blev desto bättre mot slutet.

Det måste vara en god lag- och kamratdel ombord på dessa fartyg under den tid de ligger ute på fisket. Varje man gör också vad som honom ankommer och drygt det. Betalningen beror helt på fångstens storlek och kvalitet. Hela besättningen har nämligen del i det ekonomiska resultatet. I sommar var det ett ovanligt lugnt och vackert väder uppe på Nord-Atlanten och riktig storm var det bara en gång.

Artikelförfattaren vill nu sluta med att lämna ett ej så vanligt recept på en god rätt av islandssill:

Lägg två väl urvattnade islandssillfiléer skurna i bitar på ett serveringsfat. Strö på hackad röd lök (ev. dill), slå över smält smör och servera omedelbart med varm kokt potatis.

Smaklig måltid!

Karl Johan.

inte någon verklig bättring åstadkommas utan skolans hjälp.

Vad som redan gjorts från skolans sida gör att man vågar hoppas på att ytterligare steg kommer att tas på den nyss beträdda vägen. Personligen har jag en liten fundering. Vi håller styvt här i landet på en fri undervisning från lärarnas sida. Det anses höra till vår demokratiska livsstil. Men frågan är om det inte här, liksom i Amerika, behövs vägledning i fråga om brevskrivandet. Ty också lärarna är barn av sin tid. De har säkert själva samma känsla inför brevskrivning som vi andra dödliga och de behöver uppfostra sig själva i detta hänseende, innan de kan lära andra. Och

kunde det åstadkommas en sådan vägledning, så kanske man så småningom kunde få bort en del av de tunga former, som nu kringgärdar vår personliga skriftväxling.

Generaldirektör Erik Swartling i *postpersonalens tidskrift PS*.

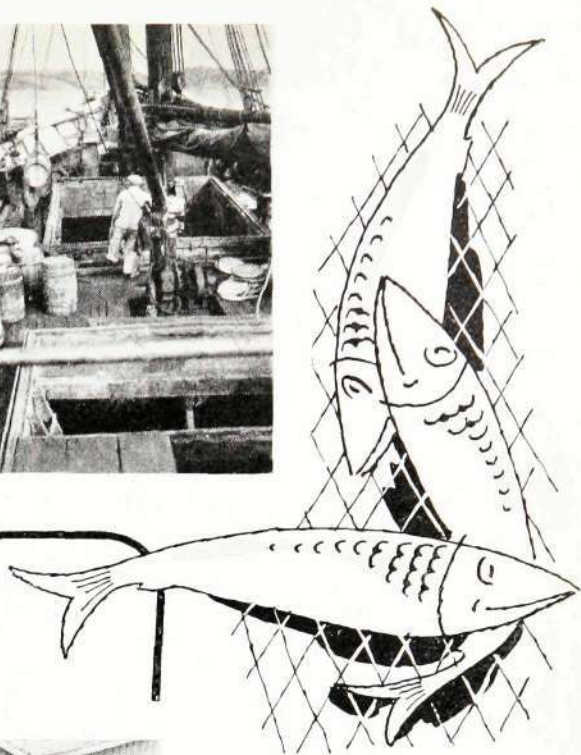
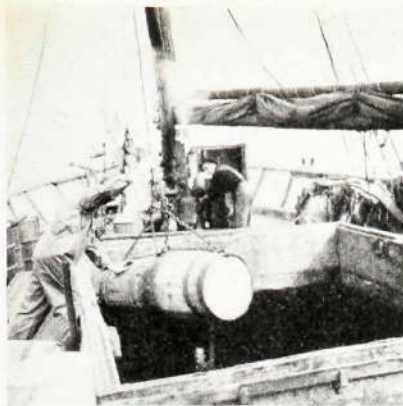
*

Ena babyn: — Jag är en flicka. Den andra: — Jag är en pojke. — Jag tycker annars du verkar som en flicka.

— Men jag är en pojke i alla fall. Vänta till sköterskan har gått, ska jag visa dej!

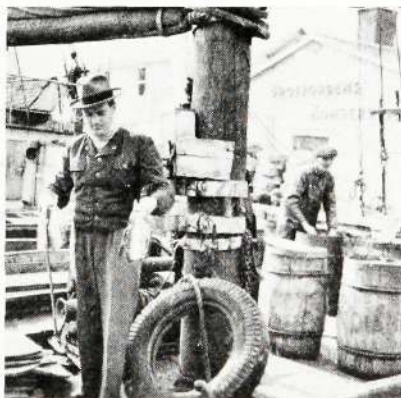
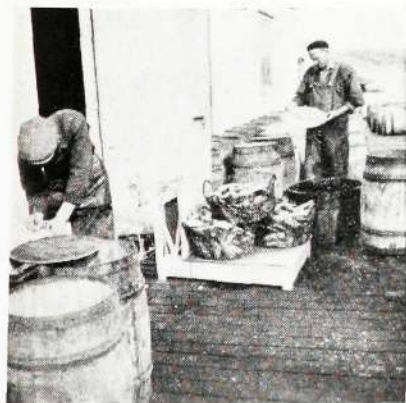
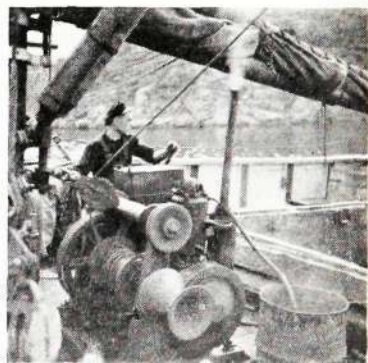
När sjuksköterskan hade gått, lyfte pojken på täcket och sa:

— Titta, blå sockor!

SILL FÖR HAKONS

*1.100 tunnor stor fet
härlig islandssill lossas
här vid "Brofjordens
brygga" i Sjöbol. Farty-
get heter "Diamant" av
Grundsund och är kon-
trakterat av oss för is-
landsfiske*

Ovan t. v.: Trio i ring. Sven Carlson, Sven Palsten och Arne Bergenham ombord på "Banankungen" Folke Anderssons "Quartole" i Esmaraldas hamn. 50—60.000 stocckar bananer ryms i hypereleganta "Quartole's" kylslagna inre. Tyvärr får inte Sverige del av läckerheterna; Det bästa och mesta av Ecuadors bananer går till dollarlandet. — Sven Palsten bekantar sig t. h. med en äkta "tsansa" — dvs. ett torkat människohuvud. — Trångt om saligheten är det på järnvägsstationen i bolivianska huvudstaden La Paz — bilden t. v.

Allt emellanåt hälsar en grupp indianer på i kustbandet, och någon falsk blygsamhet besväras man inte av. Herrarna är i regel mycket påpälsade medan damerna käckt blottar sina formfulländade behag. Bilden t. v. — Vid sjön Titicaca, ovan — världens högst belägna sjö — får man ofta se sådana här pastorala idyller. Lama-djuren är husdjur nr 1 i de peruanska och bolivianska bergstrakterna.

EXHAKONITER I EXOTISK MILJÖ

Sven Palsten och Arne Bergen-
hag, som båda har åtskilliga cen-
tilliter vandrarblod i ådrorna, har
nyligen turistat i Peru, Chile och
Bolivia. I den peruanska huvudsta-
den Lima tillbringades största de-
len av tiden, bilden t. h.

På Enskilda Bankens "Hacienda
Clementina" i södra Ecuador finns
det fjärde bladet i fyrväpplingen
ex-hakoniter i exotisk miljö, Carl-
Gustav Carlson, f. d. Köpmanna-
tjänst, bilden ovan. Nedan en
pittoreska bild från Pan-ameri-
kanska autostrador — avdelning
Bolivia. Vägras hör till ordningen
för dagen, och är stenbumblingar-
na så stora att man inte kan for-
cera dem, får lastbilspassagerar-
na hjälps åt med vägröjningen.

Quenchua, indi-
anspråket, är
besvärligt, och
den här matro-
nan ser bekym-
rad ut då Arne
Bergenhag för-
söker inleda en
stilla konversa-
tion under ett
tåguppehåll i
nordöstra Chile

Siesta är en viktig ingrediens i tropiklevernet. Skulle John Blund in-
finna sig utan föregående varning, sträcker man bara mer eller mindre
behagfullt ut sig på någon av de inte alltför vanliga trottoarerna.
Sov gott!

Med rotborstar och snabblack uppåt polcirkeln

Det är ju inte så märkvärdigt att resa upp till Norrbotten och Lappland numera. Det märkvärdiga skulle i så fall vara de stora avstånden, och det är väl först detta som mest frapperar en sörlänning. För övrigt är landet däruppe ett mycket stort stycke Sverige, där dock mycket är lika och mycket olika, precis som i det övriga Sverige. Skillnaden är väl egentligen den, att det som presterats och fört fram landsdelen till en sådan omistlig del av vårt land skett under en så relativt kort tidrymd. Allting har gått så fort däruppe, och allting verkar överdimensionerat; inte bara malmfälten och kraftverken utan även de nybyggda industrierna. Mellan Kalix och Haparanda ligger nu de nyuppförda Karlsborgsverken och i Luleå har Norrbottens järnverk dragit igång för fullt. Knappast har Sveriges största kraftverk vid Harsprånget blivit färdigt förrän man är färdig att börja bygga ett ännu större vid Stornorrforss strax utan-

för Umeå. Malmbanan mellan Luleå och Narvik med sin längd av 47 mil, varav 35 ovanför polcirkeln, är ju bara den ett gigantiskt anläggningsarbete. Och vad har den inte betytt för övre Norrland inte bara ur samhällsekonomisk utan även ur kulturell synpunkt!

Ofta när man talar med en norrlänning så förnimmar man en viss bitterhet i hans röst. Han pekar stolt på de oerhörda rikedomar, som ligger i malm, vatten och skog i hans landsända men han kan inte riktigt smälta att exploateringsvinsterna rinner söderut och endast i ringa omfattning kommer Norrland till del. Naturligtvis skjuter han många gånger över målet med sin kritik, men visst måste man ge honom rätt i det mesta. När kommer för övrigt Norrlandsfrågan — många frågar sig förresten om en sådan finns — att lösas? Många och mycket är gjort. Många och mycket återstår att göra.

Det kan inte förbises, att Norrland nu genomgår en industriell

och teknisk expansion, som väl ingen kunnat ana skulle komma så explosivt. När stambanan för övre Norrland invigdes år 1894 — för knappa sextio år sedan alltså — avslutade en av de till invigningsresan inbjudna journalister, Alfvar Arfwidsson, sitt reportage med följande ord: »Aldrig skall jag förgäta den stämning av hopplös tungsinnhet, som hvilade öfver fattigmarken däruppe . . . omkring oss breda sig blott ändlösa sträckor av kärr och mossar, hvilas enahanda gråa ton endast de rödgula stammarna af några förkrympta tallar avbryta. Vegetationen har upphört, och de melankoliska locktonerna från någon ensam taltrast är den enda yttningen av fågellif. Och så detta regn, som oafsläppligt silar ned, fint som dimman en höstdag, och medlidsamt söker dölja all denna torftighet! Då solen någon gång kastar en glimt däröfver, gör det på oss främlingar intryck av ironi. Det är ett armod utan hopp och utan framtid.»

Ja även om Arfwidsson målade med allt för mörka färger, så kan man ju göra den reflexionen, att om han nu skulle göra om sin resa så skulle han bli åtskilligt förvånad. Landet »utan hopp och utan framtid» skulle på dessa sextio år förvandlats i mycket stor utsträckning. I stället för en tågresan på en halv vecka skulle han nu nå Boden på 17 timmar från Stockholm eller om han utnyttjade SAS och tog det dagliga flygplanet skulle han kunna nå Kallax utanför Luleå på knappa 3 timmar från Bromma. Den första överraskningen skulle då Boden bli för honom. Han skulle komma ihåg den lilla byn med sin gästgivaregård, sitt posthus, sitt läkarboställe och sin apoteksbyggnad — tingshuset och kyrkan ligande ett stycke utanför byn. På den krans av berg, som omgav byn, Sävastklinten, Åberget m. fl. skulle han komma ihåg att flaggor angav platserna för de då endast projekterade befästningsan-

läggningarna, vilka nu bildar vår strategiska utpost i norr.

Vad är det då, som fäst sig särskilt i minnet vid resorna däruppe? De stora avstånden har jag redan nämnt — rälsbussen från Östersund till Gällivare avverkar på 14 timmar en liten nått färdsträcka på 75 mil — men egentligen skulle det väl vara de intryck de olika affärerna däruppe lämnat. Men det är inte heller det, beroende på att några större skiljaktigheter inte finns vare sig ifråga om själva affärslokalerna eller innehavarnas affärsmentalitet. Skillnader finns givetvis och måste alltid finnas. Det är ju ganska långt mellan Skåne och Norrbotten. Lappromantiken då? Den kan det heller inte vara. Den finns väl numera endast kvar på vykort eller i starkt färgade rese-skildringar. På lappmarknaden i början av året i det polcirkelbelägna Jokkmokk roar sig lapparna med att flyga helikopter å 15 kronor per tur och person. Nej, det blir nog i alla fall den egenartade blandning av naturscenerier, som denna väldiga landsdel bjuder på. Även om man söderut fångslats av den överdådiga praktiken i Ängermanlands fjordlandskap, beundrat skönheten hos Ströms vattudal, njutit av den nästan stilla blidheten i Tornedalen, känt sig liten inför väldigheten av Kebnekaise- och Sarekmasiven, så framstår i alla fall för mig visionerna av orörd vildmark, som de väldiga myrmarkerna skänker, där de ligger mellan kusten, skogen och fjällen, som den största upplevelsen. Dessa myrmarker med sin oberördhet och oöfklädd renhet kanske också fångslat mig mera därigenom, att jag vet att de ännu länge kan freda sig mot en alltför påträngande turism.

Och nog är det märkvärdigt att passera Nikkala mellan Kalix och Haparanda och veta, att man då passerar språkgränsen mellan två skilda raser; den indoeuropeiska och den finsk-ugriska. Våra vän-

Slantsinglingen

Västerås tog fotbollscupen

Lördagen den 19 september hade vi här i Örebro nöjet att arrangera finalmatchen i fotboll mellan Karlstad och Västerås. Ett nöje, som vi fått avstå från, om vi själva deltagit i turneringen, sade en

skämtsam örebroare. Alltnog, precis kl. 16.00 skedde avspark inför en talrik publik, som till största delen hejade på värmlandsdialekt. Detta hjälpte nu föga, då det snart visade sig, att västeråslaget

ner däruppe på Nordsvenskas kontor i Gällivare och Kalix behärskar också finskan. Det finns nämligen lanthandlare däruppe, som helst vill tala finska, när de gör affärer. De talar och förstår detta språk bättre än svenskan. Och nog är det märkvärdigt att komma in till handlaren i Mattila by Assar Tano och konstatera att man står inför en f. d. kapten i Légion étrangère. På kontoret hänger hans konterfej visande en ståtlig kapten i röd uniform, vit mössa och officersfullmakter. Det var det mörka året 1940 han sändes med sitt kompani till Narvik

för att bekämpa tyskarna. Kompaniet måste retirera, själv blev han tvingad över gränsen till Sverige, där han uppsökte sin hembygd i Mattila och övertog sin faders affär. Trött på Främlingslegion och krig begärde han avsked ur Legionen. Fast nog är hoppet långt från Saharas glödhet sand till trakterna omkring polcirkeln.

Ja, nog finns det mycket att berätta. Jag endast konstaterar att övre Norrland är fascinerande. Det är nog i alla fall ett land med både hopp och framtid.

Olof

Det segerrika västeråslaget

var det mest rutinerade och segersiffrorna blev så stora som 6—1 med 3—0 i halvtid. Så överlägsna som målsiffrorna utvisar var nu inte västeråsarna i spelet ute på planen men kedjan visste var målet var beläget, och kunde i motsats till karlstadsförwards dra på skott i alla lägen. Oturen grinade även karlstadslaget i ansiktet vid flera tillfällen i andra halvlek, då västeråsförsvaret presades hårt och fick tillgripa ganska så hårda metoder för att freda sin bur.

Det första målet kom redan efter 5 min. spel, då v. y. Byström avslutade ett fint västeråsanfall med ett kanonskott i mål. I 17 min. ökade c. f. Thorén till 2—0 och i 22 min. gjorde Byström sitt andra mål. Under halvtidspausen gjorde Karlstad en del omplacementar och spelstyrkan steg avsevärt. Trots detta kunde västeråsarna öka sin ledning genom h. y. Johansson och Thorén. I slutet av halvleken tog karlstadsgrabbarna

hand om initiativet och hann bland annat med att bränna en straff, innan c. f. Sven Johansson slog in det välförtjänta reduceringsmålet.

Västerås hade ett mycket jämnt och bra spel och som bäste man på plan sätter vi deras snabba h. y. Johansson. Karlstadslaget var me-

ra ojämnt men det som brast i spelskicklighet ersattes av ett härligt kämpahumör.

Efter matchen bjöd överstyrelsen generöst 8 man från varje lag på mat och Tryggve Eriksson skötte om medaljutdelningen.

Y. N.

Uppland dubbelsegrade i skytte

I det mest strålande sensommarväder samlades Hakons-skyttarna till kamp i Upsala den 13 sept.

Erik Flodström hälsade deltagarna välkomna till Upsala och dessa förnämliga tävlingar och hoppades att samtliga skulle trivas. Skjutchefen Erik Stålberg förrättade för nionde gången uppropet på vällen, och allt var bådadt för en stor Hakons-dag i skyttets tecken. — Det blev det nu också.

Det fruktade Sörmlandslaget tog från början ledningen före Västmanland och Uppland, men snart hade de andra två gått om. Slutstriden stod också mellan Västmanland och Uppland. Sixten Wallin som sista skytt i Upplandslaget avgjorde det hela till de sinas förmån genom att klämma till med hela 188 poäng, och därmed var slaget vunnet för upplänningarna. Bara fyra poäng skilde de båda lagen åt, då Upp-

land fick sin andra inteckning i den ståtliga Hakons-skölden på samma rekordpoäng — 926 — som Västeråslaget 1950.

Även i striden om Nynäspokalen var det hårt. Uppland och Västmanland tog ledningen genom Rune Persson och Birger Eriksson, som båda nådde 184 poäng. I andra omgången kom Gästrik/Hälsingland och Södermanland upp i ledningen genom Henry Forslund på 190 poäng och Gustav Bergström på 191. I tredje och sista omgången kom så Sixten Wallins 188 poäng och räddade även denna seger åt Uppland och en andra inteckning i pokalen. Med två poäng mer än Gästrik/Hälsingland och tre mer än Västmanland bärgades segern.

Ännu intar de fem lagen, som varit med från början i dessa tävlingar, de främsta platserna, men de övriga nalkas undan för undan, och blir förmodligen snart att räkna med på allvar. Västergötland, som hittills under åren belagt sjätte plats, har nu passerat 800-poängsstrecket, och med det intresse, som man där lägger ned, kommer vätgötarna säkerligen, vad det lider.

I tävlingen om Västerås-kontorets jordglob till bästa kontor segtrade Katrineholm genom Bertil Samuelssons 193 och Gustav Bergströms 191 poäng. Västmanlands tröst blev Folke Jonssons individuella seger på 193 poäng, samma resultat som Bertil Samuelssons.

Att konkurrensen hårdnat fick skyttarna bevis på, när de 10 till mästerskapet kvalificerade ropades upp. Det visade sig nämligen, att hela 184 poäng fordrades för att komma med; detta är den högsta kvalificeringsgränsen hittills i tävlingarnas historia.

Mästerskapet blev ej den hårda tävling, som vi vant oss vid. Bertil Samuelsson var alltför suverän och drog redan i andra omgången från Elon Eriksson, Uppsala, och Henry Forslund, Gävle, med hela sju poäng. Samuelssons seger stod inte att hota.

På programenlig tid kl. 16.00 kunde skyttarna med damer samlas för prisutdelning och kamratmiddag i Stadshotellets festvåning. Stämningen var från början den bästa, och humöret var på alla håll i topp.

Tävlingens överledare, Herman Green, tackade arrangörerna och Upsalas personalförening för de utomordentliga arrangemangen och det omsorgsfulla arbete som nedlagts för att göra dagens tävlingar till succé, och Upplands skytteförbunds sekreterare, fanj. Ohlmenius underströk värdet för hela skytterörelsen med så starka korporationer som Hakoniterna.

Tävlingens aldrig svikande medhjälpare Jarl Sandberg, Sven As-sander, Erik Stålberg och Valter Hallman avtackades så och erhöll var sin minnesgåva.

Till sist kan sägas, att Upsalas Erik Flodström, Göte Antesjö, Ejnar Larsson och personalföreningen i stort har all anledning att känna sig nöjda med sitt verk, och att alla deltagarna var nöjda med sin dag och den trivsamma samvaron med kamrater från andra kontor.

Nästa år smäller det i Gävle vid samma tidpunkt.

På Kornet

RESULTAT:

Lagtävling om Hakons-Skölden:

1) Uppland 926 poäng, 2:a inteckn. (Elon Eriksson, Paul Tjernberg, Sixten Wallin, Rune Persson, Erik Kalldin), 2) Västmanland 922, 3) Södermanland 901, 4) Närke 874, 5) Gästrik/Hälsingl. 855, 6) Västergötland 803, 7) Medelpad 790, 8) Värmland 730, 9) Dalarna 657.

Lagtävlan om Nynäs-pokalen:

1) Uppland 542 poäng, 2:a inteckn. (Sixten Wallin, Rune Persson, Ejnar Larsson), 2) Gästrik/Hälsingl. 540, 3) Västmanland 539, 4) Södermanland 526, 5) Närke 523, 6) Västergötland 507, 7) Värmland 501, 8) Medelpad 475, 9) Dalarna 419.

Västeråskontorets hederspris till bästa kontor: Katrineholm 384 p. (Bertil Samuelsson 193 p., Gustav Bergström 191 p.)

Mästerskapstävlingen:

1) Bertil Samuelsson, Katrineholm, 282 poäng; 2) Elon Eriks-

son, Uppsala, 276; 3) Henry Forslund, Gävle, 275; 4) Sixten Wallin, Upsala, 272; 5) Folke Jonsson, Västerås, 256; 6) Rune Persson, Upsala, 226; 7) Paul Tjernberg, Upsala, 224; 8) Olov Wieveg, Västerås, 219; 9) Birger Eriksson, Västerås, 217.

Individuellt:

Högre klassen: 1) Folke Jonsson, Västerås, 193 poäng; 2) Bertil Samuelsson, Katrineholm, 193; 3) Gustav Bergström, Katrineholm, 191; 4) Henry Forslund, Gävle, 190; 5) Elon Eriksson, Upsala 189; 6) Stig Olsson, Eskilstuna, 181; 7) Folke Öhrn, Örebro, 181; 8) Birger Olsson, Västerås, 181; 9) Sigfrid Persson, Sundsvall, 180; 10) Sigurd Erixon, Örebro, 180; 11) Herbert Sandström, Västerås, 179; 12) Ejnar Larsson, Upsala, 170.

Lägre klassen: 1) Paul Tjernberg, Upsala, 188 poäng; 2) Sixten Wallin, Upsala, 188; 3) Olov Wieveg, Västerås, 185; 4) Birger Eriksson, Västerås, 184; 5) Rune Persson, Upsala, 184; 6) Lennart Svensson, Västerås, 178; 7) Lars Thobiasson, Karlstad, 177; 8) Erik Kalldin, Upsala, 177; 9) Olle Jakobsson, Kumla, 176; 10) Bertil Swenson, Gävle, 176; 11) Erik Karlsson, Falköping, 175; 12) Bengt Hammarström, Bollnäs, 174.

Vad vi är värda

En engelsk professor har roat sig med att räkna ut hur mycket en människas kropp kostar, dvs. inte vad all mat går till som skyfflas i den för att den ska stoppa, utan har delat upp den i grundämnen och de delar den är sammansatt av. Uppgifterna får stå för professors egen räkning men här är dom:

1. Fetthalten hos människan motsvarar ungefär sju stycken toalettvålar.

2. Järnhalten är inte större än en vanlig spik.

3. Sockerhalten motsvarar ungefär två strukna teskedar.

4. Med kalkhalten kan man krita ett mindre hönshus.

5. Fosforhalten räcker till 2200 tändstickor.

6. Aterstär svavelhalten. Av den varan finns lagom mycket för att få bort lopporna hos en hund.

Solig skyttesöndag i Upsala

Bildsvep från skyttemästerskapen

Birger Olsson, Västerås, är en gammal kämpe i Hakons-skyttet — bilden ovan.

Folke Jonsson vann högre klassen — bilden ovan. Nedan tävlingens enda kvinnliga deltagare.

Bertil Samuelsson, Katrineholm och Elon Eriksson, Upsala, stred om mästerskapet — ovan. Nedan mästaren Samuelsson med "kannan" flankerad av Birger Olsson och Eric Flodström

Sekretariatet, en skåpbil, där bl. a. Jarl Sandberg residerade — ovan. Nedan amazon på skjutvallen

Överst överledaren Herman Green i samtal med Bertil Söderberg och Eric Flodström. Där- under tar sig dagens värd Eric Flodström en stunds avkoppling vid tidningen

Ovan — I väntan på att få ge eld. T. h. Upsalas mästarelag

SKÖVDE

Gubbarna fick stryk

Så får man då efter många års bortovaro återinträda i Hakonitens tjänst och eftersom det gäller att söka hålla sig borta från sofflocket är det säkrast att genast sätta igång.

Först och främst skall man väl avtacka förre redaktören Hans Abelson och hade det inte varit för att han trivts så bra på sofflocket hade vi inte bytt av honom. Det vill säga när det gäller skrivandet. Inte platsen på sofflocket. Varder han härmed avtackad för de många år han tjänat troget.

Jaja, vad skall man så berätta. Jo, det var så sant. Det har gifts en hel del på Skövdekontoret. Den som först gick i elden var specialtelefonringaren Karl-Erik Andersson och för att han skulle få vara alldeles ostörd under bröllopsnatten hade vänliga människor i hans umgängeskrets hängt upp en större skylt nedanför hans fönster ut mot stora Falköpingsvägen. De förbipasserande kunde på denna läsa (utan svårighet för bokstäverna var ordentligt tilltagna):

OBS.! NYGIFTA. FÅR EJ STÖRAS.

Strax efteråt var det avdelningsch... förlåt textilteltelefonringaren C. G. Snatter... förlåt igen, C. G. Nettelbladh som gick i brudstol och därmed slutade äta på vårt stamlokal. Hur som helst. Har ingen sagt det förut så ber vi härmed få önska dem lycka till!

Mycket annat har hänt. Hakoniternas personalförening har haft årsmöte och till ordförande utsågs enhälligt Åke Wincrantz med Paul Larsson som vice, Karl-Erik Eriksson som sekr. och Stig Ligne som kassör. Lika enhälligt utsågs

Gerd Andersson till klubbmästare och har på den korta tiden av tre månader fått igång ett klubbarbete som inte går av för hackor. Utan överdrift kan man säga att hon på dessa tre månader presterat lika mycket som det varit under tre år tidigare.

Lika enfaldigt valdes å årsmötet undertecknad till platsredaktör och vidare bestämdes om fotbollsmatch mellan damer och gubbar. Synd att inte alla Hakoniter från när och fjärran var i tillfälle att beskåda drabbningen. När Harry Malm avbläste tillställningen efter att ha glömt se på klockan sista halvlek och därtill gjort två av damernas mål var resultatet i alla fall att damerna hade segrat med 4—3.

Skulle det i fortsättningen inte komma några hälsningar från Skövdes platsredaktör beror detta troligen på att vi råkat ut för kvinnoöverfall för att vi sagt som sanningen är om matchen. Håll tummarna, käre läsare, för att vi slipper råka ut för detta.

Caljo

BOLLNÄS

Flera på sjuklistan

Såg i senaste nr av »Bladet» att Bollnäs behagat infinna sig på sofflocket, men det är i alla fall första gången, skyndar jag mig att tillägga. Ja, vad är att göra åt den saken annat än bara beklaga. Vad kan orsaken vara till denna slöhet. Ja, den är inte en utan flera. Först och främst händer det så lite av vikt, så det blir just inget att skriva om. Sommaren har varit händelsefattig ur vår synpunkt här i Bollnäs, och att bara skriva om väder och vind det intresserar ingen och är bara en nödfallsåtgärd.

Men något har väl i alla fall timat, frågar sig någon. Hur gick det förresten för Bollnäskontoret i kvalmatchen mot Gävle i fotbollscupen? Ja, nog var det kval allt, men kan vi inte tala lite om väder och vind i alla fall. Ja att sommaren är en saga blott och hösten ett faktum, det har väl alla konstaterat vid det här laget, men vi går väl så småningom mot ljusare tider. Så har vi haft »krig» här i Bollnässtrakten också och där har Ingvar under en månad tillbringat en föga angenäm tid.

Så har Jonas åter inträtt i det arbetande Hakonsledet, efter att av sjukdom varit borta från jobbet i femton månader. Hårt så det förslår det också.

Sjukdomen ser ut att förfölja Bollnäskontoret lite för envist, tycker undertecknad. Även i år har en del måst avbryta sin dagliga gärning. Först stod chefen på sjuklistan med operation och en tids vila. Sedan var det Nisses tur att avliva blindtarmen (läs bihanget) och så var det min (platsred.) tur att intaga sjukbädden med svår operation och två månaders vila som följd. Detta är en annan orsak till att vi här i Bollnäs hamnat på »sofflocket», för det ser ut som att det bara skulle vara platsred:s skyldighet att uppehålla kontakten med Hakoniten. Något fel på ordförandet och talförmågan är det då inte på den övriga delen av »besättningen» på Bollnässkutan, men att omsätta några rader på papperet, det verkar vara svårare. Så därför får Ni försöka trivas med undertecknad och hans svammel t.v. för inte vill vi väl för jämnan intaga platsen på sofflocket.

Ja, då blev det i alla fall några

rader, tillräckligt för att överlämna vår plats på soffan till någon annan.

Till slut en stilla undran: Vart har pristävlingarna tagit vägen? En som saknar dem är i alla fall

Stock Worker

P. S. »Lotan» och Axel har visat sig på styva linan med att skjuta, jag höll på att skriva rygg, men det var frågan om gevär. Om deras prestationer finns att läsa på annan plats i tidningen.

D. S.

— Se till att komma ur kojen nu, Johansson!

— Ja, styrman.

Fem minuter senare påträffas Johansson, alltjämt i kojen.

— Va?? Ni skulle ju opp som ett skott!

— Ja, styrman, men det klickade.

Borlänge,
Katrineholm,
Söderhamn,
Kristinehamn,
Lidköping,
Hudiksvall,
Ludvika,
Örebro,
Amål.

Är kontorsarbetet ett yrke?

Ur »Thuleskölden»

Att sjuksköterskans, svarvarens och urmakarens arbeten är yrken, erkännes av alla. Men kontorsfolkets arbete? Är det också ett yrke?

För att kunna svara på denna fråga måste vi först reda ut vad vi menar med ett yrke. Ordet "yrke" härstammar från isländskan och har ursprungligen helt enkelt betytt "arbete". Den språkliga utvecklingen har sedan resulterat i att ordet mer kommit att betyda befattning eller näringsgren.

När vi nu utan vidare accepterar sjuksköterskans, svarvarens och urmakarens arbeten som yrken men är tveksamma när det gäller vårt eget kontorsarbete, beror det säkerligen till stor del på att dessa yrken utövas av personer som genomgått särskilda skolor; det fordras att de har en ordentlig yrkesutbildning.

Då kanske det ändå är berättigat att säga att kontorsarbetet inte är något yrke? Eller finns det någon skolform eller yrkesutbildning som är avsedd för dem som ägnar sig åt kontorsarbete?

Det är just häri det brännbara i själva frågeställningen ligger. Trots att goda handelsutbildningsmöjligheter finns, har någon särskild utbildning som regel inte fordrats av dem som velat ägna sig åt kontorsarbetet, och genom arbetsmarknadsläget de sista tio åren har det varit praktiskt taget omöjligt att sovra bland de arbetssökande. Härigenom har särskilt de stora kontoren tillförts arbetskraft utan särskild utbildning för kontorsarbete. De nyan-

ställda har lärts att utföra vissa detaljarbeten ofta av enklaste slag, men någon utbildning, som gett utvecklingsmöjligheter inom verksamhetsområdet, har de som regel inte skaffat sig.

Skillnaden är att sjuksköterskan, svarvaren och urmakaren måste ha klarat av sin yrkesutbildning för att kunna få arbeta inom sina fack, medan kontoristen kan börja på en arbetsplats och vara "kontorist" eller "tjänsteman" utan någon grundutbildning.

Men detta att man börjat arbeta på ett kontor kan och får inte innebära, att man slår sig till ro, därför att det hittills inte fordrats någon särskild yrkesutbildning inom detta fack.

Det är därför tillrädligt, att den som nu väljer eller nyligen valt kontorsbanan, genom kurser och självstudier efterhand utbildar sig samtidigt med upplärningen på arbetsplatsen. Härigenom blir man en i arbetet säker och mångsidigt användbar kontorist, som med trygghet kan se mot framtiden.

Vidareutvecklingen blir sedan den branschkunskap man tillägnar sig utöver den grundläggande kontoristutbildningen. Hos oss inom försäkringsbranschen blir detta lika med ett gediget kunskande i någon speciell verksamhetsgren, specialkunskaper som tarifferare, riskbedömare, skadereglerare, eller ett fördjupat kunskande i någon administrativ specialitet, exempelvis försäkringsbokföring, hålkortsteknik, finansförvaltning e. d.

ETT PAR ORD OM HÄLSAN

*Av leg. läk. Sture Österlind,
chefsläkare vid
Företagens Hälsokontroll*

Man kan utan svårighet skriva en tjock bok om hur hälsan skall skötas. De råd, som jag kan ge på några få rader, måste därför bli kortfattade och begränsade till några få speciella områden. Man brukar säga, att det som fyller vårt hjärta, därom talar vår mun. Jag tror, att mina råd blir bäst, om jag här följer det ordspråket.

Sedan 1945 har jag ägnat en stor del av mitt arbete åt hälsokontroll, dvs. läkarundersökningar, som syftar till att genom regelbunden upprepning varje år i tid upptäcka börjande sjukdomar, att genom lämpliga åtgärder och

rådgivning förebygga sjukdom, kort sagt med ändamål att bevara vår hälsa så länge som möjligt.

Erfarenheten har visat, att minst 95 % av alla människor förstår det enorma värdet härav. Några få procent antingen icke vill eller icke kan förstå. Till dessa obotfärdigas oförstånd synes ingenting kunna göras. De är och förblir ofta blinda ända tills katastrofen redan har skett, dvs. hälsan är definitivt spolerad.

Men hälsan är nu så beskaffad, att då vi åtnjuter den, glömmar vi bort att den är både nyckfull och opålitlig och vi låter tiden gå

utan att göra någonting för att bevara vår dyrbaraste tillgång. Det är häpnadsväckande detta, att vi förkovrar våra jordiska ägodelar, vi förbättrar, renoverar och kontrollerar och ser på allt sätt om dessa mot skador, medan vi helt nonchalerar oss själva och låter vår kropp förslitas, misshandlas och fördärvas utan att ägna saken en enda tanke.

Ett viktigt faktum, som vi ständigt måste ha klart för oss är, att man kan känna sig fullständigt frisk och ändå bära på begynnande allvarliga, ja livshotande sjukdomar. Detta faktum är

Målet, som är lika för oss alla, är ett gediget yrkeskunnande, oavsett från vilken utgångspunkt vi startar, och vi måste alla bygga upp vårt kunnande från grunden.

Men är det någon mening med att arbeta, kanske under många år, och att offra fritid och egen bekvämlighet för att få en utbildning och ett kontorsyrkeskunnande som man kanske aldrig får användning för?

Lönar det sig att skaffa sig en grundlig yrkesutbildning? Arbetsgivaren betalar ju efter vad man gör och inte efter vad man kan göra?

Ja, det lönar sig! Kunskafer och erfarenheter utöver dem som oundgängligen fordras, behöver inte kännas som en börda. Inom varje arbete, enkelt eller svårt, möter man frågor och problem, som skall bedömas. Den utbildade befattningshavaren gör dessa be-

dömanden säkrare och snabbare, och blir härigenom mer effektiv och *det kan arbetsgivaren betala*. Dessutom finns för den kunnige kontoristen alltid möjlighet till befordran.

Men den bästa belöningen är nog i alla fall den känsla som följer av att man kan ett riktigt yrke.

SSe.

grundtemat för denna lilla artikel. Man kan bära på allvarliga sjukdomar men känna sig fullt frisk.

Undersökningar såväl utomlands som här i Sverige (bl. a. vid Företagens hälsokontroll) visar att mellan 15 och 20 % av samtliga undersökta över 40 år, som själva ansett sig fullt friska, voro behäftade med mer allvarliga sjukliga förändringar. Var femte person, som tror sig vara frisk, bär således på en pågående allvarligare sjukdom.

Nästa viktiga faktum är att så många icke »vågar söka läkare» av skilda orsaker. Det mest obegripliga skälet hör man oftast och det är att man är rädd för att få veta »sanningen», dvs. att man har en sjukdom, som behöver vårdas så att man kan bli frisk igen. Trots upplysning och folkbildning lever en massa människor i detta omdömesavseende fortfarande kvar i rena medeltiden. Ständigt får man på sin mottagning patienter, som är s. k. hopplösa fall, enbart därför att de inte vågat söka i tid. Den sanning de mest fruktar har de ju själva på så sätt framtingat. Vi skall här icke tala om de — lyckligtvis — få, som fortfarande icke »tror» på läkare eller som hellre ägnar sig åt trolleri, kvacksalveri eller ännu värre vidskepelse.

Vad vi skall äta och dricka, hur vi skall sköta vår kropp ur

Många fall har blivit hopplösa därför att de ej vågat söka läkare i tid

hygienisk synpunkt, sömn och vila, rekreation osv. är hälsoproblem, som vi dagligen läser om i tidningar och tidskrifter. Visserligen kan det inte nog ofta upprepas hur viktigt det är med måttlighet i mat och dryck, sunda levnadsvillkor, renlighet osv. men jag tror i alla fall att jag vill utnyttja dessa rader för andra synpunkter på vår hälsa.

Om man har ett sår — särskilt kring munnen, på tungan eller på läpparna, men naturligtvis även på andra ställen av vår kropp — så bör man vara försiktig. Ett »normalt» sår skall läka på ett par veckor. Gör det inte så, kan det bero på att såret är infekterat men det kan också bero på att det inte är något »vanligt» sår. Det kan vara kräfta. Ett sår, som läker med skorpa, som ramlar av och återbildas gör det också sannolikt att det kan vara kräfta. Åtgärd? Sköt om såren på vanligt sätt med förband, och om det inte läker på två veckor så gå då till läkare.

Om ni märker någon knöl på kroppen — särskilt viktigt är det då det gäller bröstet hos kvinnor — så skall ni naturligtvis genast söka läkare. Det finns massor av tumörer, de flesta är godartade, men en del är också kräfta. »Tro» ingenting utan låt läkaren avgöra saken. Om det skulle vara kräfta så gäller det att behandla skyndsamt och tidigt. Då finns mycket goda utsikter till att återvinna full hälsa. Kräfta är ju inte obotlig, som ni säkerligen vet. Kräfta kan botas — men endast om man kommer i tid till behandling.

Oregelbundna eller oväntade blödningar eller andra avseendringar från de naturliga kroppsöppningarna kräver likaså snabb läkarvård. Den enda naturliga blödningsen är menstruationen, alla andra är onaturliga och tecken på att någonting är på tok. Tänk på att det kan vara livmoderkräfta, ändtarmskräfta t. ex. Födelsemärken, vårtor och andra hudförändringar bör man likaså se upp med.

Särskilt mörka — svarta eller bruna — födelsemärken, som börjar ändra storlek, bli mörkare, såriga eller på annat sätt ändra utseende, kan vara allvarligt. En av våra mest elakartade tumörer uppstår just ur sådana »oskyldiga» hudförändringar. Sitter de dessutom på sådana platser, där kläder skaver eller sitter åt, bör man överlägga med läkare om de icke bör tas bort — en enkel sak.

Rubbningar i våra matsmältningsorgan är mycket vanliga. Får man symtom på »mag- eller tarmkatarr», som inte går över på ett par veckor, måste man anlita läkare. Håll inte på och mixtra med huskurer av olika slag, lita inte på den allena saliggörande kostfanatikern, som med de mest slående argument påstår att alla sjukdomar från A till Ö botas med råkost eller dylikt. Gå till läkare. Just den tid vi använder på att pröva den undergörande hälsokosten eller den ofelbara huskuren är kanske den resptid ni har innan en kräfttumör i magsäcken övergår från det skede, då den kan botas till det obotliga stadiet. Naturligtvis är det mycket viktigt för vår hälsa, vad vi äter och hur vi äter. Här finns inte plats för en redogörelse för den saken. Men åt sparsamt, håll vikten normal (dödligheten hos feta personer är mycket högre än hos magra), ät långsamt, tugga maten väl, ät inte för het eller för kall föda, ät mycket frukt och grönsaker. Ja allt detta och mycket mer därtill vet ni redan förut. En överansträngd mage blir slutligen sjuk, det är lika naturligt som att hjärtat eller andra organ blir det.

Hosta under längre tid, heshet, svårighet att svälja, är också symtom på att hälsan ej är god. Som ni förstår kan det vara både tuberkulos och kräfta, likaväl som en banal infektion, »förkylning». Vilket det än är, läkarbehandling är tryggast och bör under alla förhållanden ske. Varför då dröja

tills det blir för sent eller i bästa fall både långvarigt och dyrbart.

Om tarmen krånglar, så måste man också vara på sin vakt. Förstoppning är vanligt och har i de flesta fall en naturlig orsak. Oftast är den orsakad av felaktiga matvanor, felaktig diet, för litet motion etc. Men om tarmen skött sig normalt förut och på kort tid uppstår förstoppning — eller diarré — så måste man misstänka kräfta. Kräfta i tjocktarmen är lömsk och smygande men tidigt behandlad finns det mycket goda chanser att bli helt botad. Använd inte avföringsmedel annat än tillfälligt, såvida ni inte rådgjort med läkare om saken. Man måste ju först ta reda på orsaken till förändringen, innan man börjar en behandling. En bra regel mot trög make är förresten att varje morgon vid uppstigandet dricka ett stort glas vatten. En stund därefter och vid samma tid varje morgon uppsöker ni toaletten. Den enkla turen — samt lämplig kost — kan göra underverk på kort tid för en trög mage.

Tusen sinom tusen visa råd återstår. Jag ville med dessa små vinkar väcka till medvetande om betydelsen av vaksamhet och kontroll av hälsan. Om vi bara förstår att reagera för kroppens varningssignaler och genast undersöker orsakerna därtill hos sakkunnig läkare, så kommer vi att slippa massor av långvariga sjukdomsfall och förtidiga dödsfall.

1. Låt en gång årligen grundligt undersöka er — även om ni känner Er frisk (om ni undrar varför så läs då inledningen till denna artikel) — och rådgör då samtidigt med läkaren om de problem ni funderat över angående er hälsovård.

2. Gå till läkare så snart ni känner några sjukdomssymtom.

Punkt ett gäller *förebyggande* av sjukdom och upptäckt av begynnande sjukdomar, som ännu ej gått så långt att de givit för er själv märkbara symtom. Punkt

Minst en bok om året

Varannan vuxen person lär läsa minst en bok varje år. Och oftast begås evenemanget vid jultiden. Om det är de långa kvällarnas eller bokreklamens förtjänst må lämnas därhän. Faktum är emellertid, att mycket folk angrips av den litterära sjukan just så här års.

Boken har blivit julklappen framför alla andra. Lätt att köpa, enkel att skicka, oöm och varaktig, vad kan man mera begära. Egentligen har boken bara ett fel. Den är svår att byta mot något annat. Bokhandlarna har det så fiffigt ordnat, att de i stort sett endast har böcker. En slips kan man med fördel byta bort mot två par strumpor, ett par strumpor mot en slips osv. En bok däremot blir alltid en bok. Mig veterligt är det bara en ort i södra Halland, som kan skryta med att ha en bok- och pappershandel kombinerad med bageri. Där bytte jag för ett par jular sedan en tjock Lyttkens (den manliga delen) mot en tårta på två kilo. Och det var ett förträffligt byte.

Får man en bok måste man alltså läsa i den. Ibland går det fort, särskilt hyggliga deckare lämnas sällan olästa många nätter. Men lika ofta går det trögt. Det skulle vara intressant att veta, hur många olästa böcker det finns i vårt avlånga land. Nog skulle de fylla åtminstone tusentalet rejäla järnvägsvagnar.

Det är inte läsarna det är fel på. Felet är inte bokköparnas heller. Så här ligger det till. I tidningarna står det så här års en förskräcklig massa bokrecensioner. Böcker berömmas och böcker fördömas. I regel blir varje bok både berömd och fördömd, men det är en annan historia. De flesta håller

sig bara med en tidning och tar alltså inte intryck därav.

Felet är att man litrar på tidningarnas omdömen. Man är van att få någorlunda korrekta redogörelser för fotboll och bankplundringar. Detta tar man till intäkt på att tidningen också begriper sig på litteratur. Inget kan vara felaktigare. Litteraturanmälna begriper ingenting av vad folk vill läsa. De lever i en värld för sig. De fördömer där vi vanliga dödliga berömmar och tvärt om. Litteraturanmälna har bokläsandet som yrke; de ser med yrkesmannens sätt att se. Med människornas verkliga problem och önskingar har de vanligen ingen kontakt.

Vad vill då en ordinär bokläsare ha, när han öppnar en ny bok? Det är inte en hög litterär kvalitet i och för sig som han är ute efter. För om så var fallet, hur skulle det då gå med alla veckotidningar och Sigge Stark. Tro mig, en handling, som han eller hon begriper, är den enda verkligt stabila grundlitteraturen kan bygga sin framtid på. Om man nu vill nå ut över folket. Och få folk att läsa mera än en bok om året.

Många av er som läser det här får en eller annan bok i julklapp. Tillhör ni kategorin, som läser bara en bok per år, så ta er i akt. Släng inte bort er tid på någon billig smörja. Betänk att denna enda bok blir er enda kontakt med livet utanför er egen horisont. Av alla tankar, som drar förbi på världens alla torg, ska ni fånga en enda. Välj därför litteratur med omtanke. Byt bort allt menlöst pladder. Se till att ni får rejäla grejor.

Några andra råd kan jag inte ge enboksläsaren. Nu ska vi titta litet närmare på en annan grupp. Jag tänker på det tappra fåtal, som försöker »följa med». Det är en intressant samling. Mycket skulle kunna sägas om dessa fe-

två gäller åtgärder mot redan pågående sjukdomar, som kan uppstå när som helst.

nomen, men jag skall inskränka mig till några korta rader. Så här ligger det till.

Alla böcker kommer ut på senhösten. Och vi vet redan varför. Praktiskt taget alla böcker köps vid jultiden. Nu finns det en del människor, som fått för sig, att deras existens hänger på, att de skummar bokfloden. De läser travar med böcker, helst kända författares senaste verk. De känner sig lugna först sedan de avverkat säsongens alla bestsellers.

Den stora aptiten har emellertid en baksida. Läser man mycket och fort hinner man inte smälta alltsammans. Forsar man igenom en bok på någon timma, ger den bara ett utbyte: man vet vad den handlar om. Och nu frågar den minnesgode läsaren. Var inte handlingen det väsentliga i all litteratur? Jo, det är sant. Men allt hänger på vad man menar med handling.

Det är nämligen så, att all god litteratur har två handlingar: en yttlig stomme — låt oss kalla den fysisk handling — och en psykologisk. Det är på det senare planet, som den verkliga handlingen utspelas. Och det är den handlingen, som bokfrossaren går miste om. För snabbbläsaren är Mauriac — han som fick nobelpriset — en enkel match. Man behöver, som en dam i bekantskapskretsen uttryckte saken, bara läsa två rader per sida för att få ett klart begrepp om, vad det hela rör sig om. Det var inte för den handlingen han fick nobelpriset.

Nej, den glupske går miste om betydligt mera än den som läser bara en enda bok per år. För det är nog den mest meningslösa av alla meningslösa sysselsättningar detta att ögna igenom den dagsfäriska litteraturens alla boksidor.

Om man skulle ge bokfrossaren ett ord på vägen, så skulle det låta ungefär så här. Minska på takten. Dra in litet på dieten. Den slanka linjen är modern. Njut mer av mindre. Tänk på mannen

i Pirandellos novell, ni minns han som kastades iland på en öde ö med en enda bok, en filosofisk avhandling. Han slängde boken i sjön och behöll inledningen och innehållsförteckningen. Sedan lekte hans tankar i långa år med allt det som kan rymmas under några korta rubriker. För honom räckte det gott med en inledning och några rader därtill.

Hur ska man då veta om en bok är bra eller dålig? Det vet man aldrig förrän man läst igenom den. Så enkelt är det.

En riktigt bra bok, det är en bok som man kan läsa flera gånger med samma behållning. Det finns sådana böcker. Visste ni inte det? Och det är sådana böcker ni först och främst ska läsa. Hemligheten ligger i att hitta dem. Kanske upptäcker vi dem aldrig. Men gör ett försök. Läs igenom den klassiska litteraturen. Det tar några år, det är sant, men det är väl använd tid. Ta det lugnt bara. Det finns så oändligt mycket, som kan undgå er annars. Både i boken och i livet.

Boken skall vara ett komplement till det verkliga livet. Inte ett surrogat och inte ett onyttigt bihang. Rätt använd är boken en förträfflig uppfinning, kanske den mest betydelsefulla, som någonsin gjorts. Trots att den kostar pengar, gör den oss rikare.

Om det så bara blir en enda varje jul.

Julius Bullerstål

*

Två Göteborgs-Källar hade rest till Halden i Norge och satt på ett kafé vid Fredrikshalds minnestavla om Karl XII samt drack dåligt kaffe. Servitrisen kom bort och började konversera dem och utbrast bl. a.:

— Det var här Karl XII dog!

— Tacka sjutton för då, sa den ene Källen och tittade i sin kaffekopp. Sânt jala dålit kaffe!

Dom kan va räknade

Kal i Göteborg hade blivit anställd som djurskötare vid en stor cirkus. När han kom hem till Götet en gång under turnén lastades alla djur av vid Centralen och Kal fick på sin lott att leda två av elefanterna upp till Cirkus.

Han travade iväg med en elefant på var sin sida och ett stöddigt tag i betarna. När han kommit halvvägs mötte han vännen Gustav:

— Å, harrena då, sa Gustav. E du i Stan? A elefanter har du må däj. Du kan la ge mäj en elefant?

— Nej, sa Kal, de går inte.

Kal fortsatte sin vandring följd av den allt ivrigare Gustav, som inte kunde fatta att Kal kunde vara så okompis, att han inte ville ge bort en elefant, när han ändå hade två. Alldeles innan de kom fram var Kal trött på Gustavs tjat och beslöt sig för att förklara varför han inte kunde ge bort en enda elefant hur gärna han än ville.

— De kan du la förstå, sa han, att dom kan va räknade.

Sune Stolt, Eskilstuna, gift med Gunnel Larsson.

Gösta Björkman, Eskilstuna, lycklig fader till duktig dotter.

Maj Britt Andersson, Norakontoret, förlovad med Åke Bohlin.

Axel Erlandsson, Norakontoret, gift med Irene Hultin.

